

Utlåtande 2002:60 RI (Dnr 1370/02)

Stockholms stads årsredovisning för 2001

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Stockholms stads årsredovisning för 2001 godkänns.
2. Avvikande redovisningsprinciper som redovisas i årsredovisningen godkänns.
3. Disposition under eget kapital om 73,0 mnkr avseende Stockholms stads 750-årsjubileum samt vinterväghållning godkänns.
4. Gatu- och fastighetsnämndens slutredovisning av projekt Husbybadet godkänns.
5. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2001 godkänns.
6. Nämndernas redovisning av nyckeltal för 2001 godkänns.

Föredragande borgarrådet Carl Cederschiöld anför följande.

Ärendet

Redovisningen av bokslut 2001 för Stockholms stad med verksamhetsberättelse godkändes av kommunstyrelsen den 10 april 2002. Stadsledningskontoret fick då i uppdrag att slutföra årsredovisningen för Stockholms stad för behandling i kommunfullmäktige.

Nämndernas verksamhetsberättelser ligger till grund för analysen i bokslut och årsredovisning. I årsredovisningen presenteras en mer utförlig beskrivning av stadens ekonomi och verksamhet. Till årsredovisningen finns en särskild bilaga, budgetavräkningen, som redovisar det ekonomiska utfallet för varje

nämnd. I särskilda bilagor redovisas också nyckeltal för nämnderna samt hur nämnderna har fullgjort kommunfullmäktiges uppdrag.

Årets bokslut visar ett positivt resultat på 247,3 mnkr, vilket är ca 22 mnkr bättre än år 2000. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster, avsättningar och extraordinära kostnader uppgår till 603 mnkr, vilket innebär att verksamhetens nettokostnader har finansierats av skatteintäkter och generella statsbidrag. Motsvarande resultat för 2000 var 884 mnkr.

Utfallet för nämndernas verksamheter visar efter ianspråktagande av resultatfond i bokslut 2000 med 31,4 mnkr och efter överföring av resultatenheternas underskott till resultatfond i bokslut 2001 med 102,3 mnkr, ett nettoöverskott om 106,2 mnkr i jämförelse med budget inkl. av kommunstyrelsen medgivna budgetjusteringar.

Stadsdelsnämnderna visar ett sammanlagt nettounderskott på 18 mnkr, vilket är en försämring med 75,6 mnkr jämfört med utfallet i bokslut för 2000.

Mina synpunkter

Bokslutet för år 2001 visar att stadens ekonomi är i god balans. Detta är resultatet av ett målmedvetet och långsiktigt arbete. Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av stadens verksamheter. Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit verkligen används för avsett ändamål och utifrån de prioriteringar som kommunfullmäktige fastställt. Varje nämnd måste rymma sin verksamhet inom fastslagen budget. Utvecklingen i stadens kvalitetsarbete fortgår i oförminskad takt. De flesta nämnder redovisar att de har system för medborgarnas klagomålshantering vilket är mycket bra. Det är i nästa steg nu viktigt att rutiner för uppföljning och utvärdering av dessa utvecklas.

Staden har under året förbättrat medborgarnas valmöjligheter inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, skola och förskola. Förutom att kommunfullmäktige har fattat beslut om kundval inom hemtjänst för äldre och funktionshindrade, samt ledsagning och avlösning, så har förslag till gemensam gymnasierregion utarbetats i samarbetet med kommunförbundet i Stockholms län. Därtill har kommunfullmäktige fattat beslut om att införa sk vuxpeng, d v s kundval inom den kommunala vuxenutbildningen. Vid sidan av det goda ekonomiska läget visar stadens kvalitetsarbete samt strävan att utveckla stockholmarnas valfrihet att det strategiska förändringsarbetet målmedvetet fortgår i staden.

Under 2001 förstärktes stadsdelsnämndernas budget för extrainsatser för att ytterligare förbättra och utveckla omsorgen om funktionshindrade. Tillsammans med de stimulansmedel som medgivits stadsdelsnämnderna för

mans med de stimulansmedel som medgivits stadsdelsnämnderna för ny- och ombyggnad av gruppboenden för personer med funktionshinder innebär detta en massiv satsning för denna grupp.

Under året tillkom 144 nya lägenheter i äldreboende med heldygnsomsorg. Totalt har 368 nya lägenheter tillkommit under mandatperioden. Målet att bygga 500 nya platser i äldreomsorgen under mandatperioden kommer att uppfyllas.

Ärendet redovisar också att bostadsbyggandet i Stockholm har ökat kraftigt. Målet om att 2 000 - 2 500 lägenheter skulle påbörjats har uppnåtts. Under 2001 påbörjades 2 912 lägenheter. Under året har planer för 2 900 lägenheter antagits, vilket är en ökning med 1 000 lägenheter jämfört med år 2000. Under året har 40 markanvisningar tilldelats, omfattande ca 3 500 lägenheter. De senaste tre åren har antalet markanvisningar och antalet lägenheter de omfattar ökat betydligt, från ca 190 lägenheter 1998 till 3 500 år 2000. Kommunstyrelsen beslöt den 5 december 2001 godkänna föreslagen inriktning av aktiviteterna vid Stockholms 750-årsjubileum. Förslag till finansiering skulle redovisas i samband med bokslut år 2001. Finansieringen av Stockholms 750-årsjubileum om 48,0 mnkr föreslås ske genom disposition av eget kapital.

I samband med det omfattande snöfallet vid årsskiftet har extra kostnader uppkommit för vinterväghållning. Även dessa kostnader om 25 mnkr föreslås finansieras genom disposition av eget kapital.

I detta ärende föreslås att gatu- och fastighetsnämndens slutredovisning av projekt Husbybadet godkänns.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Annika Billström* (s) enligt följande.

Vad gäller bokslutsmässiga synpunkter hänvisas till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen när bokslutet för 2001 behandlades.

Givetvis skulle stadens ekonomiska situation sett annorlunda ut om den styrts utifrån det socialdemokratiska budgetalternativet. Det blir allt mer tydligt att det inte har varit möjligt att både sänka skatten och satsa på kvaliteten i verksamheterna. Det finns flera bevis för detta:

- ✍ Resultatenheter med underskott har "nollats" inför innevarande år för att försöka förhindra obehagliga verksamhetsförsämringar under valåret.
- ✍ Nya och desperata uttag från de kommunala bolagen görs – även detta under löpande verksamhetsår.

✍ Det finns ett strukturellt underskott i stadsdelsnämndernas verksamheter på ca en kvarts miljard om man bortser från försörjningsstödet.

Det är utifrån detta man ska se den nuvarande retoriken där makten vill ge sig själv väl godkänt.

I fråga om politiska prioriteringar och i analysen av stadens verksamhetsmässiga och ekonomiska läge hänvisas i övrigt till det socialdemokratiska förslaget till budget.

Det finns några områden som är värda att belysa ytterligare.

Kompetensutvecklingsfond

Staden måste ha en politik som samverkar med och kompletterar den statliga arbetsmarknadspolitiken. Arbetsmarknadsåtgärdernas omfattning styrs delvis av arbetsmarknadsläget. I högkonjunktur är behovet av sådana åtgärder mindre än i lågkonjunktur. För närvarande är behovet av arbetsmarknadsåtgärder förhållandevis lite. En aktiv arbetsmarknadspolitik från stadens sida innebär dock att man snabbt kan vidta åtgärder när behov uppstår. Det kan vara olika former av vuxenutbildning. Därför bör 340 miljoner kronor av stadens överskott avsättas för en kompetensutvecklingsfond. Fonden kan under de kommande åren användas för att finansiera olika typer av kompetensutveckling. Det kan bli en allmänt höjd grundutbildning, exempelvis gymnasiekompetens, eller att tillgodose mer branschspecifika behov. Idén om en kompetensutvecklingsfond presenterades i det socialdemokratiska förslaget till budget för 2002.

Miljöinvesteringsfond

För att ha en beredskap inför framtida investeringar och åtaganden i syfte att kretsloppsanpassa Stockholm har socialdemokraterna föreslagit att det ska avsättas 50 miljoner kronor i bokslutet. Detta ska fungera som en miljöinvesteringsfond.

Skolpliktskostnaden

Det är bra att de borgerliga partierna i bokslutet har erkänt att det finns en skolpliktskostnad för de kommunala grundskolorna. Enligt vår mening är dock denna kostnad betydligt högre än den som majoriteten anger. Att såsom majoriteten föreslår jämställa vissa fristående skolors åtagande med de kommunala skolornas ansvar är ytterligare ett exempel på att staden medvetet kringgår förbudet mot entreprenad i grundskolorna. I årsredovisningen redovisas avvikande redovisningsprinciper som bland annat gäller hur pensionsskulden avseende Ädelreformen reglerades. Socialdemokraterna var emot denna uppgörelse med landstinget, vilket vi tydligt redovisade när den frågan behandlades. Men självklart finns inget att erinra mot hur det beskrivs i årsredovisningen.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Margareta Olofsson* (v) enligt följande.

Bokslutet för år 2001 visar att stadens ekonomi är i god balans men det visar också att stadsdelsnämnderna har tvingats till onödiga besparingar p.g.a. skattesänkningarna och den hårda budgetstyrningen.

Under 2001 har ytterligare makt flyttats från medborgarna till privata företag. Synen, att möjligheten att välja privat utförare är viktigare än ett demokratiskt inflytande, fortsätter att genomsyra den förda politiken. Denna nedmontering av den gemensamma välfärden undantas dessutom från den hårda budgetstyrningen.

Vänsterpartiet har tidigare ifrågasatt den höga kostnaden för jubileet. Vi anser fortfarande att ett bra jubileum skulle kunna genomföras till en betydligt lägre kostnad.

I övrigt hänvisas till vänsterpartiets förslag till beslut i samband med bokslutet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Stockholms stads årsredovisning för 2001 godkänns.
2. Avvikande redovisningsprinciper som redovisas i årsredovisningen godkänns.
3. Disposition under eget kapital om 73,0 mnkr avseende Stockholms stads 750-årsjubileum samt vinterväghållning godkänns.
4. Gatu- och fastighetsnämndens slutredovisning av projekt Husbybadet godkänns.
5. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2001 godkänns.
6. Nämndernas redovisning av nyckeltal för 2001 godkänns.

Stockholm den 14 maj 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
CARL CEDERSCHIÖLD

Jan Hult

Särskilt uttalande gjordes av *Annika Billström* och *Erik Nilsson* (båda s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Marie Strömberg* och *Claes-Göran Jacobson* (båda v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Miljöpartiet hänvisar till sin reservation i kommunstyrelsen då bokslutet för 2001 behandlades, 2002-04-10 ärende 16.

Verksamheten hade haft en helt annan inriktning om miljöpartiets budgetförslag hade fått majoritet. Stadsdelsnämnderna hade haft betydligt mer medel att röra sig med och det hade funnits kompensation för löneökningar.

Vi konstaterar att den av majoriteten tidigare aviserade vinsten har smält ihop till en förlust. Visserligen görs avsättningar för ny- och ombyggnad av äldreboenden mm och för infrastruktursatsningar men dessa görs med medel som kommit in genom att tomträtter försålts. Detta gör inte Stockholm rikare utan fattigare. Det innebär en kapitalisering av tomträttsavgälderna som medför att majoriteten tycker sig kunna göra avsättningar för dessa investeringar redan i resultaträkningen. "Vinsten" är alls ingen vinst utan egentligen en förlust och överskottet uppkommer genom kreativ bokföring. I revisorernas årsrapport framkommer också att det behövs en del anpassningar till god redovisningssed.

Trots att medel finns, d v s medel från driften, dras tumskruvarna åt hårdare för stadsdelarna. Resultatet är att förskolan, skolan och vården saknar de medel som behövs för att kunna behålla sin kvalitet.

Försäljningar av tomträtter, omvandling till bostadsrätter och försäljningarna av stadens bolag har skapat ett enormt stort kapital i stadens kassa. De 900 mkr som avsätts för infrastrukturutbyggnad bör tas från denna kassa och de medel som nu finns i bokslutet bör användas för att återfå kvaliteten i stadens tjänster. Det är också sorgligt att behöva konstatera i kvartalsrapport efter kvartalsrapport och i boksluten att majoriteten helt saknar intresse för uppföljning av stadens miljö och att miljöarbetet försummas.

Vi har tidigare kunnat konstatera att majoriteten avsatt mycket pengar för utbyggnad av stadens äldreboenden men samtidigt har dessa medel aldrig använts fullt ut. Här behövs en saklig analys och en realistisk plan för hur mycket som går att bygga ut nästa år.

Helt klart är att staden har mycket pengar och att ekonomin är i balans. Stadens goda ekonomi har tillkommit genom bl.a. en ohämmad utförsäljning av stadens mark och lönsamma bolag. Soliditeten är god men vi misstänker starkt att detta inte är någon inriktning mot långsiktig hållbarhet. Kassakistan är fylld för tillfället för att snabbt kunna tömma den vid investeringar i onödiga motorvägar som majoriteten länge ruvat på.

Med de medel som finns att tillgå skulle vi istället kunna ha Sveriges bästa vård omsorg och skola, en mycket bra kollektiv-trafik, tillgänglighet för funktionshindrade överallt, fina parker och grönområden, god fritidsverksamhet med bra möjligheter för barn och ungdomar att finna roligare sysselsättningar på fritiden än brott och droger o.s.v., o.s.v.

ÄRENDET

Stadsledningskontoret föreslår i ett tjänsteutlåtande av den 16 april 2002 att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholms stads årsredovisning för 2001 godkänns.
2. Avvikande redovisningsprinciper som redovisas i årsredovisningen godkänns.
3. Disposition under eget kapital om 73,0 mnkr avseende Stockholms stads 750-årsjubileum samt vinterväghållning godkänns.
4. Gatu- och fastighetsnämndens slutredovisning av projekt Husbybadet godkänns.
5. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2001 godkänns.
6. Nämndernas redovisning av nyckeltal för 2001 godkänns.

Bakgrund

Årets bokslut visar ett positivt resultat på 247,3 mnkr, vilket är ca 22 mnkr bättre än år 2000. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster, avsättningar och extraordinära kostnader uppgår till 603 mnkr, vilket innebär att verksamhetens nettokostnader har finansierats av skatteintäkter och generella statsbidrag. Motsvarande resultat för 2000 var 884 mnkr.

Utfallet för nämndernas verksamheter visar efter ianspråktagande av resultatfond i bokslut 2000 med 31,4 mnkr och efter överföring av resultatenheternas underskott till resultatfond i bokslut 2001 med 102,3 mnkr, ett nettoöverskott om 106,2 mnkr i jämförelse med budget inkl. av kommunstyrelsen medgivna budgetjusteringar.

Stadsdelsnämnderna visar ett sammanlagt nettounderskott på 18 mnkr, vilket är en försämring med 75,6 mnkr jämfört med utfallet i bokslut för 2000.

Nämndernas verksamhetsberättelser ligger till grund för analysen i bokslut och årsredovisning. I årsredovisningen presenteras en mer utförlig beskrivning av stadens ekonomi och verksamhet. Till årsredovisningen finns en särskild bilaga, budgetavräkningen, som redovisar det ekonomiska utfallet för varje nämnd. I särskilda bilagor redovisas också nyckeltal för nämnderna samt hur nämnderna har fullgjort kommunfullmäktiges uppdrag.

Redovisningen av bokslut 2001 för Stockholms stad med verksamhetsberättelse godkändes av kommunstyrelsen den 10 april 2002. Stadsledningskontoret fick i uppdrag att slutföra årsredovisningen för Stockholms stad för behandling i kommunfullmäktige.

Avvikande redovisningsprinciper

Kommunalskatt

Den princip som tillämpas för redovisning av slutavräkning innebär att endast fastställd slutavräkning redovisas. Några prognoser över slutavräkning innevarande år redovisas därmed ej. I enlighet med av kommunfullmäktige fattat beslut i samband med budget 2002 skall prognos över slutavräkning redovisas fr.o.m. räkenskapsåret 2002.

Principöverenskommelse med Stockholms läns landsting

Staden har under år 2001 reglerat en pensionsskuld avseende Ädelreformen med Stockholms läns landsting. Som kompensation för skulden har staden erhållit fastigheter till ett värde av 419,0 mnkr. Detta värde har bokförts direkt mot eget kapital och har därmed ingen resultatpåverkan. Även pensionsskatten har reglerats på motsvarande sätt. De fastigheter som staden erhållit redovisas under gatu- och fastighetsnämnden.

Investeringsredovisning

Inom staden sker inte redovisning av investeringar på samtliga nämnder, t.ex. har stadsdelsnämnderna ingen investeringsredovisning. I samband med upphandling av nytt ekonomisystem kommer såväl kodplan som systemstöd att ses över. En eventuell förändring av investeringsredovisningen för de nämnder som inte har investeringsbudget kommer därför att utredas i samband med ekonomisystemsprojektet.

Disposition av eget kapital

Kommunstyrelsen beslöt den 5 december 2001, § 24, (dnr 1349/01) godkänna förslagen inriktning av aktiviteterna vid Stockholms 750-års jubileum. Förslag till finansiering skulle redovisas i samband med bokslut år 2001. Finansieringen av Stockholms 750-års jubileum om 48,0 mnkr föreslås ske genom disposition av eget kapital i samband med det omfattande snöfallet vid årsskiftet har extra kostnader uppkommit för vinterväghållning. Även dessa kostnader om 25 mnkr föreslås finansieras genom disposition av eget kapital.

Husbybadet

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 12 december 2000 att godkänna slutredovisningen av Husbybadet och att överlämna slutredovisningen till kommunfullmäktige för godkännande. Idrottsnämnden har i samband med kvartalsrapporter under 2001 lämnat redovisningar om Husbybadet och begärt utökad investeringsplan för projektet. Slutredovisning har inte kunnat lämnas tidigare då

Slutredovisning har inte kunnat lämnas tidigare då förhandlingar med entreprenören inte slutfördes förrän under november 2001.

I detta ärende föreslås att gatu- och fastighetsnämndens slutredovisning av projekt Husbybadet godkänns. Stadsledningskontoret konstaterar att projekt Husbybadet överskridit investeringsutgifterna med totalt 2,9 mnkr. Stadsledningskontoret vill inför framtida projekt understryka vikten av dels att tidsplan och investeringsplan hålls i stora projekt, dels av nära samverkan mellan berörda nämnder.

Kommunfullmäktiges uppdrag 2001 - nämndernas svar

Kommunfullmäktige har under året beslutat ge nämnderna ett antal uppdrag. Nämnderna ska senast i samband med verksamhetsberättelsen för budgetåret redovisa genomförda åtgärder eller förslag till åtgärder med anledning av uppdraget.

För att underlätta kommunfullmäktiges behandling av redovisningen av uppdragen, sker centralt en sammanställning av samtliga de uppdrag, som kommunfullmäktige lämnat till nämnderna avseende verksamhetsåret. Detta sker i anslutning till att nämnderna inkommer med sina verksamhetsberättelser till kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret har nu sammanställt nämndernas svar på kommunfullmäktiges uppdrag år 2001 för redovisning i samband med stadens årsredovisning för 2001 (bilaga).

Nyckeltal

I årsredovisningen med bilaga redovisas ett urval av nyckeltal för facknämnder och stadsdelsnämnder i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i maj 1999.

Inom stadsledningskontoret pågår flera projekt t.ex. integrerade system för ledning och uppföljning av stadens verksamheter med delprojekt lednings- och informationssystem (LIS) och delprojekt nya nyckeltal. Syftet är att förbättra den ekonomiska uppföljningen och därmed även nyckeltalens kvalitet.

Bilagor

Bilaga 1 Stockholms stads årsredovisning för 2001 med bilaga i korrektur.

Bilaga 2 Slutredovisning av projekt Husbybadet (Dnr 445-1333/00).

Bilaga 3 Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2001.

Bilaga 4 Nämndernas redovisning av nyckeltal för 2001.